Magiczny Kraków

Jubileuszowa 10. edycja Wielkiej Lekcji Ekologii za nami

2026-09-25

Widowiskowe eksperymenty, warsztaty, muzyka, taniec, miejskie spacery, naukowe ciekawostki, ekologia w praktyce i rowerowa impreza z DJ-ką na żywo. W niedzielę, 20 września 10. Wielka Lekcja Ekologii połączyła edukację z doświadczeniem, zabawą i aktywnym spędzaniem czasu. W programie znalazły się dziesiątki aktywności, które przygotowały miejskie jednostki, krakowskie uczelnie, instytuty badawcze, organizacje społeczne i partnerzy wydarzenia.

Nauka, którą można zobaczyć i doświadczyć

Czy powietrze można zobaczyć? A może nawet skroplić? „Zrozumieć powietrze – widowiskowy pokaz naukowy z Michałem Kudem" dał na to odpowiedź. Na uczestników czekały spektakularne eksperymenty z ciekłym azotem i tlenem. Michał Kud opowiedział także o tym, czym jest smog i dlaczego jakość powietrza ma tak duże znaczenie dla naszego zdrowia i środowiska.

Do wspólnego odkrywania praw fizyki i chemii zaprosiło też Centrum Nauki i Zmysłów WOMAI. Zamiast tradycyjnej lekcji na uczestników czekały doświadczenia wykonywane pod okiem naukowców.

Politechnika Krakowska pokazała, że ekologia może być fascynującą przygodą dla najmłodszych. W strefie edukacyjno-kreatywnej dzieci budowały domki dla owadów z materiałów naturalnych i z odzysku, obserwowały mikroświat pod mikroskopem i tworzyły własne modele owadów. Podczas pokazów z wodą dowiedziały się czym jest ciśnienie hydrostatyczne (poznali m.in. działanie Nurka Kartezjusza i Fontanny Harona), siła wyporu, retencja i erozja gruntu. Można było też płukać minerały i poszukiwać kamieni półszlachetnych.

W plenerowym laboratorium Uniwersytetu Rolniczego można było pod mikroskopem zobaczyć bakterie, grzyby i drożdże, sprawdzić czystość dłoni, zobaczyć działanie urządzeń służących do badania jakości powietrza i przekonać się, jak ważną rolę w ekosystemach odgrywają mikroorganizmy.

O Ziemi – od skał po wodę

W programie znalazło się miejsce dla geologii. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy przygotował warsztaty, podczas których uczestnicy poznali pracę współczesnego geologa, nauczli się rozpoznawać minerały, skały i skamieniałości, a także dowiedzieli się, jak czytać mapy geologiczne i badać osuwiska. Eksperci pokazali również, jak wiedza o środowisku z przeszłości pomaga lepiej rozumieć współczesne procesy zachodzące na Ziemi.

O wodzie można było porozmawiać z ekspertami Akademii Górniczo-Hutniczej, którzy podczas prezentacji „Hydrologiczny efekt motyla – oszczędzanie wody i zarządzanie zasobami wodnymi"

pokazali, jak codzienne działania mogą wpłynąć na stan zasobów wodnych.

Miasto przyszłości zaczyna się od dobrego projektu

Jak powinno wyglądać miasto odporne na zmiany klimatu i przyjazne mieszkańcom? Na to pytanie odpowiedzieli m.in. członkowie koła naukowego Urban Green z Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej. Ich prelekcja była serią opowieści o betonie, samochodach, wodzie i roślinach – czyli elementach, które każdego dnia kształtują miejską przestrzeń.

O wodzie opowiedział również Zarząd Infrastruktury Wodnej w Krakowie podczas warsztatów „Szlakiem krakowskich fontann". Spacer poznawczy połączył odkrywanie lokalnego dziedzictwa z edukacją klimatyczną. Fontanny zostały pokazane nie tylko jako element miejskiej estetyki, ale również jako obiekty wpływające na mikroklimat.

Z kolei Zarząd Miejskiej Zieleni w Krakowie sprawdził wiedzę o krakowskich parkach i zachęcał do odkrywania miejskich terenów zielonych. Podczas wydarzenia działał również punkt weryfikacyjny dla uczestników akcji „Odkrywca Krakowskich Parków".

Czy miejski trawnik zawsze powinien być idealnie skoszony? O zaletach i wadach koszenia miejskich trawników opowiedział Instytut Zoologii i Badań Biomedycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego podczas prelekcji „Kosić czy nie kosić".

Osoby marzące o własnej zielonej przestrzeni mogły dowiedzieć się, jak połączyć estetykę z troską o środowisko.

Przyroda z bliska – także w centrum miasta

Na uczestników czekały również spotkania z przyrodą. Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza" zaprosiło do odkrywania ukrytych leśnych światów. Dzięki sprzętowi optycznemu można było zajrzeć w zakamarki kory, ściółki leśnej i skał, a następnie przenieść swoje obserwacje na papier.

Wydział Środowiska, Klimatu i Powietrza UMK przygotował warsztaty dotyczące dzikich zwierząt w mieście. Jak zachować się podczas spotkania z dzikim zwierzęciem w mieście, jak prawidłowo dokarmiać ptaki, jak pomagać zwierzętom i na czym polega odpowiedzialna adopcja? Dzieci i dorośli mogli sprawdzić swoją wiedzę rozwiązując ciekawe zadania, quizy i krzyżówki.

Swoją strefę przygotowała również Fundacja Miejski Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie. W programie znalazły się gry i zabawy tematyczne, prezentacje eksponatów pochodzących od podopiecznych zoo oraz spotkanie z żywymi bezkręgowcami.

Ekologia w praktyce – od garderoby po energię

Wielka Lekcja Ekologii pokazała, że troska o środowisko zaczyna się od codziennych decyzji. Krakowskie Centrum Edukacji Klimatycznej oraz Zespół Szkół Odzieżowych nr 1 w Krakowie zaprosiły na warsztaty z upcyclingu. Uczestnicy wykorzystali jeans z odzysku - stare spodnie, kurtki i inne tekstylia, aby stworzyć własne broszki. Była to praktyczna lekcja odpowiedzialnej konsumpcji i dowód

na to, że rzeczy, które uznajemy za niepotrzebne, mogą dostać drugie życie.

Ekologiczną kreatywność można było rozwijać także podczas warsztatów FabLab Małopolska, gdzie dzieci i rodzice stworzyli własne torby eko, ozdobione techniką filcowania na sucho. Fabryka Ekodzieła zaprosiła natomiast na warsztaty String Art, łączące pracę z drewnem, rękodzieło i florystykę.

Na uczestników czekały również „Ekowróżki" przygotowane przez Stowarzyszenie PLinEU Centrum Dobrego Życia, warsztaty tworzenia dekoracji z roślin zatopionych w glinie organizowane przez Centra Aktywności Seniorów oraz ekologiczne warsztaty tworzenia doniczek z dyni prowadzone przez Stulik Studio.

Fundacja Czerwony Krakowiak pokazała, jak dbać o rośliny i dawać im drugie życie.

Energia, odpady i odpowiedzialne korzystanie z zasobów

Oszczędzanie energii i dostępne rozwiązania ekologiczne były tematem stoiska Krakowskiego Centrum Doradztwa Energetycznego. Eksperci odpowiedzieli na pytania dotyczące odnawialnych źródeł energii, termomodernizacji, mikroretencji oraz programów dotacyjnych, w tym programu „Czyste Powietrze". Na uczestników czekały również ekologiczne łamigłówki, kolorowanki i prezentacja działania instalacji OZE.

Fundacja Carbon Footprint i Columbus Energy zaprosiły natomiast do interaktywnego świata projektu „Mistrzowie Energii". Gry i quizy pokazały czym jest cyfrowy ślad węglowy, jaki wpływ na środowisko ma korzystanie z internetu i urządzeń oraz jak bardziej świadomie korzystać z technologii i energii.

Temat odpadów podjęło MPO Kraków, PreZero oraz Krakowski Holding Komunalny. Na stoiskach można było sprawdzić swoją wiedzę na temat prawidłowego postępowania z odpadami, zobaczyć specjalistyczne pojazdy wykonane do utrzymywania czystości w mieście.

Krakowski Holding Komunalny zaprezentował również działanie Ekospalarni Kraków. Dzieci poznały proces termicznego przekształcania odpadów poprzez proste doświadczenia z suchym lodem, dowiedziały się jak para napędza turbinę produkującą energię elektryczną i zobaczyły na czym polega oczyszczalnia spalin.

Rower zamiast samochodu

Ekologia to także sposób, w jaki poruszamy się po mieście. Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie przygotował aktywności promujące zrównoważony transport, ze szczególnym uwzględnieniem roweru jako cichego i bezemisyjnego środka transportu. MPK zaprezentowało jeden ze swoich najnowszych autobusów.

O sprawność jednośladów zadbali eksperci Decathlonu, którzy przeprowadzali podstawową diagnostykę rowerów. Opowiedzieli również o gospodarce obiegu zamkniętego i sposobach wydłużenia życia produktów.

Zdrowie, dobre samopoczucie i ekologia

Podczas wydarzenia nie zabrakło również tematów związanych ze zdrowiem. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie przygotowała strefę edukacyjną poświęconą profilaktyce, zdrowemu odżywianiu i aktywności fizycznej. Dzieci mogły komponować zdrowe posiłki oraz rozwiązywać rebusy, krzyżówki i zagadki, a dorośli sprawdzali swoją wiedzę na temat zdrowego stylu życia. Seniorzy otrzymali informacje dotyczące szczepień ochronnych.

TAURON Arena Kraków, oprócz prezentacji swojej bogatej oferty, zaprosiła do strefy „Uważnie w naturze". Podczas warsztatów dzieci z rodzicami odkrywały przyrodę wszystkimi zmysłami, korzystając m.in. z lup i obserwując rośliny z bliska. Młodzież i dorośli mogli poznać proste formy ekoterapii i sprawdzić, jak kontakt z naturą może wspierać relaks i redukcję stresu.

Kultura, muzyka i sztuka również dla klimatu

Program wydarzenia wzbogaciły występy artystyczne Zespołu Pieśni i Tańca Krakowiak, Studia Tańca PETIT TUTU oraz Zespołu Baletowego „LARGO" z Klubu Kuźnia Ośrodka Kultury im. Cypriana Kamila Norwida w Krakowie.

Muzycznych emocji dostarczyła Orkiestra Wieniawa – zespół zaangażowanych pasjonatów muzyki, który dzięki wysokiemu poziomowi artystycznemu i profesjonalizmowi inspiruje kolejne organizacje.

W programie znalazł się także pokaz mody z recyklingu, który pokazał, że kreatywność, moda i odpowiedzialność za środowisko mogą tworzyć wyjątkowe połączenie.

Podczas wydarzenia można było obserwować powstawanie ekologicznych murali tworzonych przez krakowskich streetartowców – Filipa Pieksę i Michała Mastnego.

Zwiedzanie Bawialni Sztuki

W trakcie wydarzenia, można było odwiedzić wystawę Piotra Kolanko w Bawialni Sztuki. Była to okazja, by spotkać się ze sztuką współczesną w wyjątkowym otoczeniu hali widowiskowo-sportowej.

Wielki Finał na dwóch kółkach i międzypokoleniowa potańcówka

Po południu czekała nas wyjątkowa dawka energii. Bike Rave połączy rowerowy przejazd z atmosferą klubowego wydarzenia. Muzyka była miksowana na żywo przez DJ-kę Shandrill z jadącej platformy, a uczestnicy mogli dołączyć na rowerze, hulajnodze, a nawet pokonać trasę biegiem.

„Taneczne pożegnanie lata" czyli międzypokoleniowa potańcówka w rytmach serwowanych przez DJ BERTa zakończyła wydarzenie.